

Monumentnummer*: 525607

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	22 april 2002
Kadaster deel/nr	82651/156

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Panningen	Peel en Maas	Limburg

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Helden	G			3371

*Omschrijving***

Inleiding.

Op de begraafplaats aan de Kerkstraat te Panningen bevindt zich het GRAFMONUMENT Guillon-Engels. Het object behoort tot de eerste grafmonumenten op de begraafplaats en is centraal gesitueerd, aan het einde van een noordwest-zuidoost georiënteerd middenpad. De begraafplaats zelf beslaat een nagenoeg vierkant grondplan. De toestemming voor het inrichten van dit perceel tot begraafplaats werd in 1832 verleend bij Koninklijk Besluit van Leopold I van België. Reeds door het Franse verbod uit 1810 en het Nederlandse Koninklijke Besluit uit 1827 om doden nog langer in en om kerken te begraven was het verwerven en inrichten van nieuwe terreinen tot begraafplaats op gang gekomen. De aanleg van de nieuwe begraafplaats in Panningen, destijds nog bekend als 'Kapel', hield tevens verband met het uitgroeien van de plaatselijke gemeenschap tot een eigen parochie met een afzonderlijke parochiekerk. Het grafmonument werd in 1855 door beeldhouwer Jean-Henri Leeuw vervaardigd in neogotische stijl. Jean-Henri Leeuw, vader van de later bekend geworden architect Oscar Leeuw en beeldhouwer/schilder Henri Leeuw, heeft zelf zijn opleiding genoten bij Jouffroy (teken- en beeldhouwopleiding te Parijs), Abel de Poujol en E. Viollet-le-Duc. De regionaal bekende notaris Guillon uit Roermond, een kennis van Leeuw, gaf opdracht een grafmonument te ontwerpen voor zijn in 1852 overleden vrouw Maria Guillon-Engels (Helden). Guillon werd zelf in 1873 bijgezet. Een smeedijzeren hekwerk met neogotische detaillering, dat het grafmonument oorspronkelijk omheinde, is verdwenen.

Omschrijving.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het object beslaat een rechthoekige plattegrond en bestaat uit een dubbele, hardstenen voetplaat waarop zich een bovenbouw in kalksteen verheft. De bovenbouw bestaat uit een zich verjongende plint, een hoge sokkel, diverse met wimbergen afgesloten beeldnissen en blinde nissen, en een tweedelige pinakel met een bekronend kruis. In de sokkel springen aan drie zijden met loofwerk gedecoreerde consoles uit. Onder de geprofileerde sokkelrand bevindt zich een omlopend tootbogenfries. Aan de noordwestzijde bevindt zich in het midden onder een met kleine wimbergen bekroonde baldakijn een beeld van de biddende Maria, geflankeerd door twee blinde nissen waarin tootbogen, kruisvormen en een inscriptie: "Bid (...) / voor de ziel van zaliger / (M...) Maria Elisabeth Engels / echtgenoot van den heer / Charles Guillon / zij werd geboren te Helden / en overleed te Roermond / op den 21 julij 1851 / in den ouderdom van 29 jaren / zij ruste in vrede". De omlijstende wimbergen zijn afgezet met hogels en bekroond met -thans deels afgebroken- finalen voorzien van bladdecoratie. In de twee korte zijden bevinden zich ondiepe beeldnissen waarin beelden van twee aartsengelen met deels afgebroken vleugels. Aan de zuidoostzijde bevinden zich twee gekoppelde blindnissen met detaillering als voornoemd. In de boogvelden twee Latijnse inscripties: "In pace / in idipsum / dormiam et / requiescam" (In vrede zal ik mij nederleggen en aanstonds inslapen) en "Quoniam tu / Domine / singulariter in / spe constituisti me" (Want gij, oh Heer, gij alleen stelt mij in veiligheid). Tevens bevindt zich beneden de signatuur van de maker: "H. Leeuw (...) fecit (...)". Op de met pseudo-leien belegde, aankappende daken van de wimbergen verheft zich een tweedelige pinakel, bestaande uit een vierkante basis met afgeronde hoeken en een smallere top, beide voorzien van kasementen waarin neogotisch vlechtwerk en bekronende lijsten gedecoreerd met hogels en loofwerk. De pinakel wordt bekroond met een rijk kruis voorzien van overeenkomende ornamentiek.

Waardering.

Het grafmonument van Guillon-Engels is van algemeen belang. Het object heeft cultuurhistorische waarden. Het is van belang als bijzondere uitdrukking van de Rooms-Katholieke grafcultuur rond het midden van de negentiende eeuw. Daarnaast als uitdrukking van een sociale ontwikkeling in relatie tot de regionaal bekende personen Guillon-Engels. Verder vanwege het belang voor de typologische ontwikkeling van grafmonumenten voor de sociale bovenklasse. Het object bezit grote architectuur- en kunsthistorische waarden wegens het ambachtelijk beeldhouwwerk, de rijke en zeer verfijnde ornamentiek en detaillering, en als stijlzuiver specimen van de neogotische vormtaal. Daarnaast is het als relatief vroeg werk en als een van de weinige grafmonumenten van kunstenaar J.H. Leeuw van belang voor het oeuvre van de maker. Het object bezit ensemblewaarde wegens de situering aan het einde van de bewaard gebleven zichtas vanuit het noordwesten. In een breder verband bezit het object, als een van de eerste graven op de begraafplaats, ensemblewaarden wegens de verbondenheid met de primaire aanleg en inrichting van het terrein en het uitgroeien van de plaatselijke gemeenschap tot een eigen parochie met een afzonderlijke parochiekerk en begraafplaats. Het in grote mate gaaf bewaard gebleven object heeft, als sporadisch grafmonument van kunstenaar J.H. Leeuw in combinatie met de stijlzuivere uitvoering en kwalitatief hoogwaardige opzet en detaillering, een hoge architectuurhistorische en typologische zeldzaamheidswaarde.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafmonument

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument